Il-Mistiċiżmu Femminili

Dr Pauline Dimech

Introduzzjoni

Se nibdew dan il-ktejjeb billi nagħtu definizzjoni fil-qosor ta' x'nifhmu b'mistiċiżmu. Se nippruvaw ukoll nibnu stampa ta' min hu l-mistiku, jew il-mistika, filwaqt li nirrikonoxxu d-diversità li nsibu fost il-mistiċi li nafu bihom. Sejrin imbagħad nagħtu ħarsa lejn it-teoloġija mistika billi nisiltu ħames aspetti li ġew enfasizzati fl-istudju teoloġiku tal-mistiċiżmu. Fil-proċess, se nsemmu il-prinċipji fundamentali li jirrigwardaw il-mistiċiżmu nisrani. Lejn l-aħħar ta' din l-introduzzjoni, sejrin nitkellmu dwar l-esperjenzi mistiċi. Nistaqsu jekk il-fenomeni li huma assoċjati ma' dawk li huma meqjusa bħala mistiċi għandhomx ikunu meqjusa bħala esperjenzi mistiċi tassew, jekk dawn seħħewx tassew fiżikament, jew kinux sempliċiment prodott tal-immaġinazzjoni, jekk dawn għandhomx jittieħdu bis-serjetà, u jekk humiex esperjenzi neċessarji għal kull nisrani. L-ewwel mistoqsija tagħna hija: x'inhu l-mistiċiżmu?

Il-Mistiċiżmu

Il-kitbiet tat-teologu u filosfu Luteran, Rudolf Otto (1869-1937), tal-awtriċi u t-teologa Evelyn Underhill (1875-1941), u tal-awtur Amerikan, Henry James (1843-1916), fost l-oħrajn, iwassluna biex nirrealizzaw kemm l-esperjenza reliġjuża u dik mistika jieħdu forom differenti, u għaldaqstant, kemm jista' jkun diffiċli tispjega x'inhu eżattament il-mistiċiżmu. Skont San Bonaventura (1221-1274), il-mistiċiżmu huwa r-ruħ u l-imħabba li hemm fir-ruħ li tixxennaq għal Alla.[1] It-teologu Hans Urs von Balthasar (1905-1988) jgħid li l-mistiċiżmu hu l-isforz li jagħmel il-bniedem biex isib soluzzjoni tal-misteru tal-univers.[2] Fuq kollox, il-mistiċiżmu hu l-esperjenza personali tal-Assolut jew tad-Divin.

Dak li f'Alla m'għandux forma, u ma tistax taħfnu, hu offrut bħala forma li jaffaxina u jittrasporta lill-bniedem, u li jislet mill-bniedem tweġiba.[3] San Tumas ta' Akwinu (1225-1274), u t-tradizzjoni Latina tal-mistika, jinsistu li, bir-raġuni waħidha, ma nistgħux nagħrfuh lil Alla (għalkemm nistgħu nirrikonoxxu l-eżistenza tiegħu), imma nistgħu nagħrfuh permezz tal-imħabba.

Minbarra l-esperjenza personali tad-Divin, kif ukoll l-esperjenza tal-univers, il-mistiċiżmu hu ukoll l-esperjenza u l-għarfien ta' dak li hu l-iktar profond fil-bniedem, esperjenza assoċjata mal-qalb, mar-ruħ, u mal-imħabba tal-persuna. Għaldaqstant, il-mistiċiżmu għandu żewġ aspetti importanti: l-ewwelnett, il-mistiċiżmu jfittex 'viżjoni': ta' Alla li ma jidhirx, tal-univers u tal-persuna. Hija tfittxija ta' intensità, tfittxija ta' dak li hu lil hinn minnha, kif ukoll ta' dak li hemm ġewwa fina. It-tieni, il-mistiċiżmu għandu wkoll l-aspett preventiv: javża fuq il-perikli tal-esperjenzi assoċjati ma' dan il-mistiċiżmu, dik il-forma li jieħdu dawn l-esperjenzi, dawk il-viżjonijiet, is-smiegħ ta' vuċijiet li jistgħu iseħħu flimkien ma' din il-'viżjoni'.[4] F'dan it-tieni sens, il-mistiċiżmu huwa sforz biex jiġi stabbilit dak li hu veru, dak li hu awtentiku, filwaqt li jinkixef dak li hu qarrieqi fl-esperjenza reliġjuża u spiritwali qawwija.

Il-mistiċiżmu mhux xi ħaġa riżervata għall-Kristjaneżmu. Insibu element ta' mistiċiżmu fil-parti l-kbira tar-reliġjonijiet: fl-Induiżmu, fil-Buddiżmu, fl-Islam, u fil-Ġudaiżmu, u f'diversi reliġjonijiet oħra. Kif jgħid William Johnston, il-mistiċi kollha jidħlu f'dak li bosta mistiċi jirreferu għaliha bħala 'is-sħaba'. Imma mhux il-forom kollha tal-mistiċiżmu huma l-istess. Filwaqt li huwa veru li l-mistiċi kollha jidħlu fis-silenzju u l-vojt ta' din l-isħaba (magħrufa bħala *the cloud of unknowing*), huwa veru wkoll li l-kontenut tal-mistiċiżmu ivarja skont ir-reliġjon.[5]

Il-mistiċi diskussi f'din il-ħarġa ta' *Knisja Elfejn* huma, fil-parti l-kbira tagħhom, meħudin mit-Tradizzjoni nisranija. Iżda għandna wkoll lil Rabi'a al Adawiyya, mistika mit-tradizzjoni Musulmana li għexet fit-tmien seklu. Irridu ngħidu li, filwaqt li hu veru li l-esperjenza mistika tvarja skont ir-reliġjon, hu veru wkoll li l-mistiċiżmu hu lok mill-aqwa għad-djalogu bejn ir-reliġjonijiet.

Il-Mistiku jew il-Mistika

Il-mistiku, jew mistika, hija persuna li ssib sinjali ta’ Alla, u ta’ ħwejjeġ li ma jidhrux u li ma jinstemgħux, fl-iktar ħwejjeġ u ħsejjes sempliċi u ta’ kuljum. Dan ma jfissirx li hi persuna ppreferuta, fis-sens li se tgawdi xi vantaġġi iktar minn ħaddieħor. Fil-fatt, għal xi uħud minn dawn il-mistiċi, il-mistiċiżmu tagħhom ikun iktar ta’ salib milli ta’ kuruna, u, iktar milli f’viċinanza lejn Ġesù, isibu ruħhom, u jħossu lilhom infushom, ‘il bogħod minn Alla, foqra fil-fidi, u assenti mis-sensi tagħhom.[6] Kif jixgħed id-djarju ta’ Madre Tereża ta’ Kalkutta (1910-1997), il-mistiċiżmu profond jista’ jkun esperjenzat bħala ċaħda, iktar milli bħala don, jew vantaġġ. Fil-bidu tal-ministeru tagħha, Tereża kellha sejħa mistika li qanqlitha tingħata għal kollox, imma, sussegwentiment, esperjenzat assenza agonizzanti ta’ Alla.[7]

Johnston isejjaħ il-mistiċi ‘maħbubin boloh’ (‘*foolish lovers*’).[8] Huma individwi li tassew tidher fihom il-bluha, imma din il-‘bluha’, jew dan il-‘ġenn’, huma konsegwenza tal-imħabba tagħhom għal Alla. Dan ma jfissirx li l-mistiċi ta’ veru huma maqtugħin mill-bqija tal-fidili, jew li qegħdin jippruvaw jaħarbu mir-realtà. Anzi, ħafna drabi jkunu kapaċi jinterpretaw ir-realtà b’iktar sens milli jkunu kapaċi nies oħra ta’ żmienhom. Ċertament li bosta mistiċi nsara kienu persuni li interpretaw il-ħsieb nisrani b’mod mill-iktar profond, u kultant radikali.

Kellna bosta mistiċi nisa matul l-istorja tal-Kristjaneżmu. Waħda mill-mistiċi l-iktar maħbuba fl-istorja nisranija hija Marija Maddalena, li kellha vokazzjoni ekkleżjali profonda. Wieqfa taħt is-salib, għaddiet mil-lejl mudlam, u minħabba f’hekk hi eżempju tal-esperjenza mistika li għaqditha ħaġa waħda ma’ Ġesù.

In-nisa mistiċi aktarx kienu jisfidaw il-kunċett ta’ x’jiġifieri tkun mara fi żmienhom. Kien hemm min kien jistmerrhom għaliex ma kinux nisa bħall-oħrajn. Ma kinux jiffittjaw fir-rwoli li kienu maqtugħa għalihom. L-istess eżistenza tagħhom kienet tisfida l-awtorità esklussiva tal-kjeriċi rġiel biex jiddeterminaw huma il-ħsieb u l-prattika nisranija.[9] Meta li tkun mara kien ifisser jew li tkun miżżewġa, jew li tkun soru, għexu stil ta’ ħajja li kien mogħti għall-istudju tal-Iskrittura, għas-sagramenti, u għat-talb interjuri, għall-kontemplazzjoni, għad-devozzjoni, u għal servizz li kien juri kompassjoni radikali.[10]

It-teologa Wendy Farley, tikteb dwar id-diversità li nsibu fost il-mistiċi. Għandek terzjarji Franġiskani, bħalma kienet Anġela ta' Foligno (1248-1309); terzjarji Dumnikani, bħalma kienet Katerina ta' Siena (1347-1380); jew ukoll nisa lajċi devoti, bħal ma kienet Katerina ta' Ġenoa (1447-1510). Ħafna minnhom kienu jgħixu f'kunventi. Kien hemm nisa fil-kunventi Benedittini u Ċisterċensi.

Oħrajn kienu lajċi, li kienu jiġu u jmorru fil-bliet, li l-ħajja kontemplattiva tagħhom kienet tixbaħ lil dik tal-monastiċi. Kellek nisa lajċi mhux miżżewġin, kif ukoll nisa miżżewġin li kienu qed jgħixu ħajja ċelebi. Ma kinux jgħixu ma' żwiegħom, imma lanqas ma kienu jgħixu fil-klawsura. Kienu kasti, imma bla ma kienu għamlu l-voti permanenti. Kienu minn klassijiet soċjali diversi, imma kollha kienu msejħa biex jgħixu b'mod sempliċi u daqs xulxin. Uħud kienu jgħixu flimkien, jew f'dormitorji. Ma kinux tal-iskola, ma' kellhomx edukazzjoni terzjarja, ma kellhomx formazzjoni skolastika, imma lanqas ma kienu injoranti. Ma kinux ordnati saċerdoti, imma ħafna minnhom kienu edukati, kienu jaqraw il-Latin u kienu familjari ma' kitbiet teoloġiċi. Ġieli pprietkaw, għallmu, u kitbu.[11]

Nisa mistiċi oħra kienu jiffurmaw parti minn komunitajiet li qamu f'perjodi ta' fervur reliġjuż u ta' kreattività. Ħafna minnhom kienu jgħixu f'kunventi, ġo beginaġġi jew ġo l-hekk imsejħa '*anchor-holds*.' Kienu Begwini (magħluqin u mhumiex),[12] u ankoriti (bl-Ingliż, *anchoresses*).[13] Oħrajn kienu iktar attivi fis-soċjetà inġenerali, u kellhom influwenza anki fuq l-ogħla awtoritajiet tal-Knisja. Uħud minn dawn in-nisa mistiċi, li kienu jgħixu fil-perjodu medjevali, kienu fost l-ewwel nisa li kitbu testi reliġjużi fil-lingwa lokali tagħhom. Il-kitbiet tagħhom kienu brillanti anki fis-sens letterarju. Ngħidu aħna, il-ktieb tal-mistika Ingliża Margery Kempe (c.1373 – wara 1438) hu meqjus bħala l-ewwel awtobiografija li qatt inkitbet bl-Ingliż. Dawn in-nisa kitbu poeżija, proża, viżjonijiet, u djalogi biex jippreżentaw teoloġija ta' mħabba u ta' qawwa divina, u tal-misteru divin.

Fil-ħajja tal-mistiċi sikwit insibu axxettiċiżmu qawwi, penitenza, faqar volontarju, meditazzjoni, kastità, prattiċi kontemplattivi, u servizz karitattiv. Kienu jesperimentaw bi prattiċi axxetiċi, bħas-sawm u l-vġili ta' talb. Barra minn hekk, in-nisa mistiċi li baqgħu magħrufa kienu fost l-iktar teoloġi immaġinattivi u kuraġġużi ta' żmienhom.

Waħda mill-missjonijiet tal-mistiċi kienet li japprofondixxu l-għarfien u l-apprezzament tad-domma. Skont il-mistika Adrienne von Speyr (1902-1967), mistika ta' żmienna, il-missjoni tal-mistiċi hi li jqanqlu l-fidi b'mod ġdid.[14] Insemmu hawnhekk lil Teresa ta' Avila (1515-1582), u lil Simone Weil (1909-1943). Uħud minn dawn il-mistiċi kellhom enfasi partikolari fil-kitbiet tagħhom. Ngħidu aħna, Mechthild ta' Magdeburg (1207–c. 1282/1294), Marguerite Porete (13-il seklu –1310) u Ġuljana ta' Norwich (1343 – wara 1416) antiċipaw l-enfasi fuq l-imħabba ta' Alla bħala l-attribut ċentrali ta' Alla, imħabba ħanina u inklusiva. Dawn jagħtuna teoloġija kontemplattiva, iżda b'implikazzjonijiet politiċi.[15]

Ħafna minn dawn il-mistiċi jmorru lura lejn id-dinja (l-hekk imsejħa, *the market place*), bħala konsegwenza tal-esperjenzi spiritwali profondi tagħhom. Imorru lura bħala mexxejja, attivisti, profeti, jew bennejja ta' kultura iktar umana. Xi drabi jkollhom rwol importanti fir-riforma tas-soċjetà. Santa Katarina ta' Siena, ngħidu aħna, kellha rwol profetiku, u ċaqalqet il-Knisja, billi sfidat l-istituzzjoni u kkonfrontat l-awtoritajiet b'determinazzjoni kbira. Tereża ta' Kalkutta kellha rwol soċjali u filantropiku, u sfidat id-dinja politika biex tħares lill-fqir u lill-emarġinat. Mistiċi oħra għexu ħajja iktar moħbija u forsi wkoll, mietu minsija minn kulħadd, kultant għal sekli sħaħ. Uħud mill-vuċijiet ta' dawn in-nisa damu ħafna ma ħarġu.

Kif diġà ntqal, il-mistiċi nisa mhux dejjem ġew aċċettati bħala dawk li jinterpretaw il-ħsieb nisrani. Ġew imsikkta, u ġieli anki kkundanati. Uħud minnhom spiċċaw ħażin. Ngħidu aħna Mechthild ta' Magdeburg, u Marguerite Porete. Uħud mix-xogħlijiet tagħhom kienu suċċess biss meta kienu jaħsbu li kien kitibhom xi ħadd ieħor.[16] Ir-relazzjoni ta' dawn in-nisa mal-Knisja ma kinitx dejjem faċli. Lil Mechthild ta' Magdeburg, il-qassisin kienu heddewha li se jaħarqulha l-ktieb. Marguerite Porete kienet maħruqa hi stess.

L-awtorità ta' dawn l-għalliema ma ġietx sempliċiment mill-istramberiji tal-esperjenzi tagħhom. In-nies aktarx inġibdu lejhom minħabba l-kariżma ta' għerf, dixxiplina, u mħabba li raw fihom. L-awtorità tagħhom, fis-sens ta' rispett u ta' tmexxija, kienet ġejja mill-evidenza tal-qdusija tagħhom. Dawk il-mistiċi nisa li baqgħu msemmija kellhom l-ammiraturi. Ngħidu aħna, kienu l-patrijiet Dumnikani li

apprezzaw il-kontribut ta' Mechthild ta' Magdeburg. Kienu ammirati minħabba il-pjetà tagħhom, u minħabba s-servizz li kienu jagħtu.

It-Teoloġija Mistika

It-teoloġija mistika tagħmel emfasi fuq aspetti partikolari tal-esperjenza spiritwali. Hawnhekk qed nislet ħames aspetti, ħames enfasi partikolari li tagħmel din it-teoloġija, jew ukoll ħames karatteristiċi tagħha. L-ewwel aspett huwa dak teoloġiku. L-aspetti l-oħra huma dak ta' għerf moħbi, dak letterarju, dak didattiku, u dak ta' dixxerniment.

Teoloġija

L-ewwel nett: il-mistiċiżmu għandu rabta mat-teoloġija. Ħafna mill-mistiċi, inkluż dawk nisa, kienu wkoll teoloġi. Hawnhekk, it-teoloġija mistika hija dik it-teoloġija li hija prodott tal-esperjenzi mistiċi ta' min kitibha, u mhux sempliċiment eżerċizzju intellettwali. Hi teoloġija li tirrifletti, u tirrekordja l-esperjenzi mistiċi ta' teoloġi li kellhom esperjenza ta' Alla mill-viċin, u li dawn huma riflessi fit-teoloġija tagħhom. Din hi teoloġija aktarx b'elementi misterjużi. Il-lingwaġġ hu dejjem simboliku. In-nisa mistiċi, bħall-mistiċi rġiel, jħossuhom bla saħħa, inkapaċi, li jpoġġu f'diskors dak li jkunu qegħdin jaraw u jisimgħu, isibuha diffiċli li jesprimu t-tifsira eżatta u profonda ta' dak li jkunu qegħdin jesperjenzaw. Il-mistiċi nisa, forsi iktar minn dawk irġiel, jitkellmu dwar Alla f'termini ta' mħabba, jużaw metafori femminili li jesprimu l-ħlewwa, l-intimità, u jinsistu fuq kemm din l-imħabba hi ta' min joqgħod fuqha. Ngħidu aħna, Mechthild ta' Magdeburg tuża' metafori erotiċi u tal-miżżewġin, kif insibu fl-Għanja tal-Għanjiet u f'poeżiji tat-*troubadours*, biex tesprimi r-rabta tar-ruħ ma' Alla, filwaqt li Ġuljana ta' Norwich titkellem minn Alla bħala Għatx. Wieħed irid jgħid li, kultant ir-rivelazzjonijiet privati ta' dawn il-mistiċi ikunu jeħtieġu purifikazzjoni, jew ikollhom bżonn ta' spjegazzjoni, u f'ċertu sens ikun jeħtieġ li jkunu kompluti minn teoloġi oħra, jew ukoll mill-istess Maġisteru.[17]

Għerf moħbi

It-tieni, il-mistiċiżmu għandu rabta mal-okkult. It-teoloġija mistika hi waħda ikkaratterizzata minn għerf li hu moħbi għall-oħrajn. Għal teoloġi

bħal San Ġwann tas-Salib, it-teoloġija mistika hi kontemplazzjoni, dik li t-teoloġi jsejħulha għerf moħbi (*secret wisdom*), għerf li San Tumas ta' Akwinu jgħid li hu kkomunikat fir-ruħ permezz tal-imħabba. It-teoloġija mistika hi dik ix-xjenza li tirrifletti fuq, u li tgħallem dwar, dan l-istess għerf sigriet li jiġi mill-imħabba. San Ġwann tas-Salib jinsisti li ħadd m'għandu jfittex rivelazzjonijiet, jew għerf okkult għalihom infushom. Hemm differenza bejn li wieħed ifittex lid-Divin, u li wieħed ifittex l-esperjenzi straordinarji assoċjati ma' din l-esperjenza tad-Divin. Tal-ewwel huwa eżerċizzju li ta' min jimitah. Tat-tieni hu eżerċizzju mimli vanaglorja. Il-mistiċi li jissemmew f'din il-ħarġa kollha għandna testi assoċjati magħhom. Dawn il-kitbiet jagħtuna ħjiel ta' ħwejjeġ sigrieta, jipprovdu xi għarfien ta' ħwejjeġ moħbija u oskuri. Hu għarfien li l-mistiċi aktarx esperjenzaw bħala misteru, bħala baħħ, jew bħala vojt, imma li minnu nnifsu kien evidenza ta' relazzjoni ta' profondità kbira.

Letteratura

It-tielet, it-teologija mistika hija eżerċizzju letterarju, għaliex hi dik it-teoloġija li tistudja t-testi attribwiti lill-mistiċi, jew lis-segwaċi tagħhom. Uħud mill-mistiċi irnexxielhom iħallulna bil-miktub, mill-pinna tagħhom stess, l-esperjenzi li għaddew minnhom. Mistiċi oħra kellhom dixxipli, jew ammiraturi, li ħallewlna manuskritti li jirrakuntaw il-ħajja, l-esperjenzi, il-ħsibijiet u l-viżjonijiet tal-mistiċi. Illum b'mod speċjali, it-teoloġija mistika aktarx tieħu forma ta' studju sistematiku, u ta' analiżi tal-materja prima, jiġifieri, tal-letteratura mistika, li tiġbor fiha dawk l-isforzi li saru minn diversi mistiċi biex jesprimu lil dak Alla li ma jidhirx u li ma jinstemax, imma li jitlob li jiġi espress. Il-Ġiżwita Albert Deblaere (1916-1994) studja fil-profond il-fenomenu tal-kitbiet tal-mistiċi. Studjahom mingħajr ma qagħad iqis il-kriterji tal-ġerarkija, jiġifieri jekk dawn kinux testi kanonizzati mill-Maġisteru tal-Knisja. Bosta llum isegwu l-passi tiegħu.

Istruzzjoni

Ir-raba', it-teoloġija mistika aktarx li jkollha skop didattiku. Hawnhekk, il-materjal huwa iktar maħsub biex jgħallem l-udjenza kif tgħix ħajja nisranija tajba. Dan jista' jingħad l-iktar għat-tradizzjoni

mistika medjevali, imma mhux biss. Hawnhekk, l-enfasi qiegħda fuq il-ħajja qaddisa tal-mistiċi, u t-teoloġija qiegħda sservi ta' eżempju għall-qarrejja fuq kif jistgħu jgħixu ħajja ta' virtù. Fl-Ingilterra, ngħidu aħna, kien hemm rakkonti tan-nisa kontinentali li kienu popolari ħafna qabel, waqt, u wara r-Riforma. Kien hemm stampaturi, bħalma kien, ngħidu aħna, William Caxton (c.1422 – c.1491), li fost il-pubblikazzjonijiet tagħhom, stampaw il-ħajjiet u x-xogħlijiet ta' mistiċi bħal Katerina ta' Siena, Briġida tal-Iżvezja, u Eliżabbetta tal-Ungerija. Dawn il-publikazzjonijiet kienu immirati għal udjenza iktar devota. Hawnhekk kont issib ħajjiet, siltiet mill-kitbiet ta' figuri meqjusa bħala qaddisa, u talb attribwit lil dawn il-figuri, iktar milli rakkonti fid-dettal tal-esperjenzi mistiċi tagħhom.[18] Illum, l-istruzzjoni, u l-imitazzjoni, jiffukaw iktar fuq il-mod ta' ħsieb, l-attitudnijiet, it-terminoloġija, u l-metodi użati minn dawn il-mistiċi.

Dixxerniment

Il-ħames, it-teoloġija mistika hija dik it-teoloġija li tiffoka fuq l-effetti li tħalli fuq il-moħħ u l-ġisem l-esperjenza ta' Alla, kif ukoll li tiffoka fuq dawk il-kriterji li jiddistingwu l-'mistiċiżmu' veru minn dak falz. Hawnhekk, it-teoloġija mistika tiffoka fuq l-esperjenzi straordinarji tal-mistiċi.

Kif diġà ntqal, uħud minn dawn il-mistiċi immanifestaw sinjali li jindikaw il-profondità tar-relazzjoni tagħhom ma' Alla, għalkemm mhux kull mistiku immanifesta sinjali lilhinn min-normal. Tajjeb ngħidu wkoll, li sinjali paranormali mhumiex biżżejjed biex il-mistiku jiġi meqjus bħala qaddis. It-terminu "mistiku/a" u t-terminu "qaddis/a", ma jfissrux l-istess.[19] Għaldaqstant, ix-xjenza mistika tagħmel użu minn xjenzi oħra, fosthom il-parapsikoloġija, it-telepatija, il-kapaċità li wieħed jaqra l-futur, in-newro-psikoloġija, sabiex tistabilixxi l-karattru ta' dawn il-manifestazzjonijiet.

Jekk wieħed iqalleb qalb il-kotba tat-teologu Hans Urs von Balthasar, li tant kellu t-teoloġija spiritwali għal qalbu, isib numru ta' prinċipji mxerrda 'l hawn u 'l hinn fil-kitbiet tiegħu, li, meta jinġabru, jistgħu jagħtu stampa li tgħin lir-riċerkatur jiddistingwi l-mistiċiżmu nisrani awtentiku minn dak li mhux. Dawn huma l-punti prinċipali:

(a) Il-frażi 'esperjenza mistika' tirreferi għall-esperjenzi spiritwali kollha, mingħajr distinzjoni, allura rridu ngħidu li l-misticiżmu hu sejħa universali.
(b) Hu evidenti li xi individwi jkollhom sejħa partikolari għall-misticiżmu. Huma msejħa jgħixu l-kontemplazzjoni mistika b'mod uniku.
(c) L-esperjenza mistika fil-Knisja hi eżempju wieħed ta' kif Alla jqassam il-grazzji tiegħu b'mod gratwit.[20]
(d) Il-misticiżmu nisrani awtentiku hu Kristoloġiku u Pnewmatoloġiku.[21]
(e) L-esperjenzi mistici mhumiex mogħtija lil min jistħoqqlu, u mhumiex mudell għal kull nisrani, fis-sens li kull nisrani għandu jaspira għal esperjenzi simili għal dawk tal-mistici l-kbar.
(f) Il-misticiżmu awtentiku qiegħed hemm biex jaqdi u biex jitrażmetti.
(g) Il-misticiżmu hu servizz għall-Knisja.[22]
(h) Il-misticiżmu hu essenzjalment kariżma,[23] u għaldaqstant hu mogħti minn Alla, u mhux kapacità li wieħed jitgħallem bit-taħriġ.[24]
(i) Il-misticiżmu jippresupponi sensi li jsiru jixbħu lis-sensi sensibbli ta' Ġesù u ta' Marija.[25]
(j) Il-mistici awtentici jfittxu l-anonimità, u mhux il-glorja personali.
(k) Il-misticiżmu mhux sempliciment xi ħaġa privata.[26]
(l) Il-mistici huma dejjem miftuħa għall-Kelma ta' Alla.[27]
(m) Il-misticiżmu awtentiku jinvolvi l-mewt tal-persuna, dak li bl-Ingliż jissejjaħ '*effacement of the self*.
(n) Hi l-Knisja li tiddeciedi x'għandu jitqies bħala misticiżmu awtentiku.[28]

L-esperjenzi mistici

Il-mistici, specjalment dawk tal-Medjuevu, huma assocjati ma' mġiba mill-iktar stramba. Kittieba bħal Jerome Kroll, Bernard Bachrach,[29] u oħrajn, jitkellmu dwar axxetiżmu erojku, uġigħ u swat, stati ta' kuxjenza mibdula (l-hekk imsejħa: *altered states of consciousness*), nuqqas ta' rqad, sawm u caħda mill-ikel, u l-bqija. Meta nitkellmu minn esperjenzi mistici, aktarx inkunu qegħdin nirreferu għal fenomeni straordinarji bħal ma huma dehriet, il-pjagi, id-dmugħ tad-demm, il-levitazzjoni, il-bilokazzjoni, u l-bqija. Hemm imbagħad fenomeni oħra bħalma huma

għarfien spiritwali profond, evidenza ta' rabta intima mad-divinità, ħajja ta' karità erojka, u fenomeni oħra. Dawn il-fenomeni mhumiex riżervati biss għall-mistiċi nsara. Nistgħu nsibuhom fil-mistiċi ta' tradizzjonijiet oħra, bħalma huma l-Islam, il-Buddiżmu u l-Induwiżmu.

Mistoqsija importanti hija din: dawn il-viżjonijiet, l-istati affettivi ta' estasi, u fenomeni oħra li huma assoċjati ma' dawk li huma meqjusa bħala mistiċi, dawn huma esperjenzi mistiċi tassew? Mhux dejjem faċli li taqtagħha, speċjalment meta nkunu qegħdin nittrattaw mistiċi nisa. Ma ninsewx li, kultant, matul l-istorja, prattiċi axxettiċi setgħu kienu jew esaġerati jew imrażżna għal bosta raġunijiet, u deskrizzjonijiet ta' mġiba waqt stati mistiċi setgħu ġew drammatizzati biex jikkonformaw ma' dak li l-irġiel kienu jistennew mill-emottività femminili. Barra minn hekk, penitenzi ħorox setgħu ukoll wasslu għal ċerti esperjenzi mhux tas-soltu. It-teologu Ġiżwita, Joseph de Guibert (1877-1942) jgħid li l-estasi mhix xi don speċjali, imma hi 'konsegwenza li tiġi mill-fraġilità' tal-istess bniedem '*the weakness of the human organism*', li ma jiflaħx għall-qawwa tal-azzjoni divina. Għaldaqstant, jgħid li l-estasi ma jirriflettux il-qawwa tal-azzjoni divina, daqskemm jirriflettu fatturi oħra psikoloġiċi u fiżjoloġiċi.[30] L-esperti jaqblu li fenomeni mistiċi jistgħu jkunu effett ta' awto-suġġestjoni. Għaldaqstant, il-fenomeni li huma assoċjati mal-mistiċiżmu mhux dejjem għandhom ikunu meqjusa bħala esperjenzi mistiċi tassew. Barra minn hekk, fenomeni bħal ma huma: għarfien spiritwali profond, tama kbira f'Alla anki fit-tbatija, u ħajja ta' karità erojka, huma fenomeni iktar kredibbli minn dawk paranormali.

It-tieni mistoqsija hija din: dawn il-viżjonijiet, l-istati affettivi ta' estasi, u fenomeni oħra li huma assoċjati ma' dawk li huma meqjusa bħala mistiċi, dawn seħħew fiżikament, jew kienu sempliċiment prodott tal-immaġinazzjoni? Tajjeb ngħidu li l-vuċijiet jew ukoll id-diskursati li dawn il-mistiċi jgħidu li kellhom ma' Ġesù mhux bilfors semgħuhom bis-sensi tagħhom. Setgħu semgħuhom fl-immaġinazzjoni tagħhom, u allura semgħuhom huma biss. Hawnhekk, ir-riskju tal-ingann hu reali. Hemm ukoll ir-riskju li persuna ssir '*addicted*' għal dawn l-esperjenzi, jew għar-rikonoxximent li jirċievi mingħand oħrajn min ikollu dawn l-esperjenzi, kemm jekk jieħdu forma ta' viżjonijiet jew vuċijiet, u kemm jekk jieħdu forma ta' profezija, jew ta' xi qawwiet psikiċi.[31] Imma,

b'daqshekk ma jagħmilx sens li tqis dubjuż kull ma għandu x'jaqsam mas-sensi u mal-imaġinazzjoni ta' dawn l-esperjenzi mistiċi.

It-tielet, dawn il-viżjonijiet, l-istati affettivi ta' estasi, u fenomeni oħra li huma assoċjati ma' dawk li huma meqjusa bħala mistiċi, dawn għandhom jittieħdu bis-serjetà? Kif jgħid Hans Urs von Balthasar, daqskemm hu ħażin li wieħed jiċħad għal kollox dawn l-esperjenzi, daqshekk ieħor hu ħażin li wieħed jaċċetta kull allegazzjoni ta' viżjoni, ta' smiegħ ta' xi vuċi, jew tal-istigmata bħala vera. La x-xettiċiżmu, lanqas dik li tibla' kollox ma huma aċċettabbli.[32]

Ir-raba': dawn il-viżjonijiet, l-istati affettivi ta' estasi, u fenomeni oħra li huma assoċjati ma' dawk li huma meqjusa bħala mistiċi, dawn huma esperjenzi neċessarji għal kull nisrani? Ir-risposta hija 'le'. Dawn l-esperjenzi mhumiex meħtieġa għall-ħajja nisranija. Hans Von Balthasar jgħid li la l-Knisja u lanqas in-nisrani m'għandu jaspira għall-grazzji mistiċi. Li tagħmel hekk ikun ifisser li r-rivelazzjoni pubblika mhix biżżejjed.[33] Jew ukoll li int trid li tkun bħal xi mistiku tal-istorja, minflok taċċetta l-vokazzjoni mogħtija lilek.

Konklużjoni

Bdejna dan l-artiklu b'introduzzjoni li fiha tajna definizzjoni fil-qosor ta' x'nifhmu b'mistiċiżmu. Imbagħad ippruvajna nibnu stampa tal-mistiku, jew tal-mistika, filwaqt li rrikkonoxxejna d-diversità li nsibu fost il-mistiċi. Fit-tielet parti, ħarisna lejn it-teoloġija mistika billi identifikajna ħames enfasi li nsibu fl-istudju teoloġiku tal-mistiċiżmu: jiġifieri, ir-rabta tal-mistiċiżmu mat-teoloġija, mal-okkult, mal-letteratura, mal-istruzzjoni, u mad-dixxerniment. Fil-proċess, semmejna l-prinċipji fundamentali li jirrigwardaw il-mistiċiżmu nisrani.

Rajna kif mhux dejjem faċli li taqtagħha jekk viżjonijiet, stati affettivi ta' estasi, u fenomeni oħra li huma assoċjati ma' dawk li huma meqjusa bħala mistiċi, humiex dejjem esperjenzi mistiċi tassew, speċjalment meta nkunu qegħdin nittrattaw mistiċi nisa. Rajna wkoll kif fenomeni li huma assoċjati ma' dawk li huma meqjusa bħala mistiċi huma xi ftit problematiċi. Dawn l-esperjenzi mhux bilfors li għexuhom bis-sensi tagħhom, setgħu għexuhom fl-immaġinazzjoni tagħhom. L-istess mistiċi setgħu kienu ingannati, u kien hemm ir-riskju reali li jsiru '*addicted*'

għal dawn l-esperjenzi, jew għar-rikonoxximent tal-oħrajn minħabba fihom. Iżda dan kollu ma jagħmilx dubjuż kull ma għandu x'jaqsam mas-sensi u mal-imaġinazzjoni ta' dawn l-esperjenzi mistiċi.

It-tielet, rajna kif, la x-xettiċiżmu, u lanqas dik li tibla' kollox ma huma aċċettabbli. Daqskemm hu ħażin li wieħed jiċħad għal kollox dawn l-esperjenzi, daqshekk ieħor hu ħażin li wieħed jaċċetta kull allegazzjoni ta' viżjoni, ta' smigħ ta' xi vuċi, jew tal-involviment ta' Alla fit-tfassil jew fil-kitba tat-testi. Rajna wkoll li dawn l-esperjenzi mhumiex meħtieġa għall-ħajja nisranija. Il-ħajja nisranija tista' tkun awtentika, kemm meta hemm dawn is-sinjali paranormali, u kemm meta m'hemmx. Dak li hu dejjem essenzjali hu l-evidenza ta' perseveranza, viġilanza u talb.

Fl-istess ħin, ma naqsux ir-referenzi għal nisa mistiċi speċifiċi, u ma naqasx ir-rikonoxximent tan-nisa mistiċi li għexu matul l-istorja, u speċjalment dawk li se jiġu diskussi f'dan il-ktejjeb. Nibqgħu nirrikonoxxu l-intelliġenza, l-għerf, il-ġenerożità, u s-servizz ta' dawn in-nisa singulari, kif ukoll it-tbatija u l-ġudizzji li sofrew, kultant sempliċiment għaliex kienu nisa. Il-Knisja u d-dinja mhux dejjem għarfet u apprezzat it-teżori li kien hemm fi ħdanha. Dan il-ktejjeb hu sforz biex il-qarrejja jsiru familjari mal-ħajja u l-kitbiet ta' dawn in-nisa, u jżommu ħajja l-memorja tagħhom.

Noti

1. Etienne Gilson, *The Philosophy of St Bonaventure*. Translated by Dom Illtyd Trethowan and F.J.Sheed. London: Sheed and Ward, 1940, 461. https://archive.org/stream/ philosophyofstbo00gils/ philosophyofstbo 00gils_djvu.txt
2. Hans Urs von Balthasar, *Two Sisters in the Spirit. Thérèse of Lisieux & Elizabeth of the Trinity.* San Francisco: Ignatius, 1992, 335.
3. Hans Urs von Balthasar, *The Glory of the Lord: A Theological Aesthetics, I, Seeing the Form.* Edited by Joseph Fessio and John Riches. Translated by Erasmo Leiva-Merikakis. San Francisco: Ignatius, 1982, 601-2.
4. Von Balthasar, *Seeing the Form*, 315.
5. William Johnston, *Mystical Theology. The Science of Love*. London: HarperCollins Publishers, 1996, 341. Il-frażi 'the cloud of unknowing'

hi meħuda minn ktieb dwar il-mistiċiżmu nisrani miktub lejn l-aħħar tal-erbatax-il seklu.

6. Von Balthasar, 'The Absences of Jesus', *New Elucidations*. San Francisco: Ignatius Press, 1986, pp.46-60, 55.
7. Brian Kolodiejchuk (Editor), *Mother Teresa: Come Be My Light: The Private Writings of the Saint of Calcutta*. New York: Doubleday, 2007.
8. Johnston, *Mystical Theology*, 95.
9. Wendy Farley, *The Thirst of God: Contemplating God's Love with Three Women Mystics*, Presbyterian Publishing Corp, 2015, 24.
10. Farley, *The Thirst of God*, 14.
11. Farley, *The Thirst of God*, 15.
12. Il-begini (bl-Ingliż, *beguines*) kienu jitolbu, jaħdmu u jaqdu l-komunità flimkien. Bdew fil-Belġju u fl-Olanda. L-iktar tliet teoloġi Begini magħrufa kienu Hadewijch ta' Brabant, li għexet fit-tlettax-il seklu; Mechthild ta' Magdeburg, u Marguerite Porete. Dawn in-nisa kienu jgħixu ħajja sempliċi: kienu jilbsu sempliċi, jieklu biss dak li kien neċessarju, u jgħixu ħajja mingħajr lussu.
13. L-ankoriti (bl-Ingliż: *anchoresses*) kienu persuni li, għal raġunijiet reliġjużi irtiraw mis-soċjetà sekulari biex ikunu jistgħu jgħixu ħajja ta' talb intensiv, ta' penitenza, u ċċentrata fuq l-ewkaristija. Kienu tip ta' eremiti li, iżda, kienu jagħmlu l-vot tal-istabbiltà, billi jingħalqu f'ċella li aktarx kienet tmiss mal-knisja. L-ankoriti kien ikollhom rit ta' konsagrazzjoni li kien jixbah ħafna lir-rit tal-funerali. Wara dan ir-rit, kienu jkunu meqjusin mejta għad-dinja, u qaddisin, anki sakemm għadhom ħajjin. L-ankoriti kellhom ċerta awtonomija, għaliex ma kienu jwieġbu għall-ebda awtorità ekkleżjali, ħlief dik tal-isqof.
14. Hans Urs von Balthasar, *First Glance at Adrienne von Speyr.* Translated by Antje Lawry and Sr.Sergia Englund. San Francisco: Ignatius, 1981, 58.
15. Farley, *The Thirst of God*, x.
16. Marguerite Porete, kienet ikkundannata għall-mewt minħabba l-ktieb tagħha, *The Mirror of Simple Souls*, li kien meqjus bħala eretiku. Iżda, l-istess ktieb kiseb suċċess meta isem l-awtriċi ma baqax jissemma' mal-ktieb.
17. Von Balthasar, *Adrienne*, 88-9.
18. C. Annette Grisé, *Holy Women in Print: Continental Female Mystics and the English Mystical Tradition*. Edited by E. A. Jones. Boydell & Brewer, 2004, 83-96.
19. Von Balthasar, *Adrienne*, 88-9.

20. Von Balthasar, *Seeing the Form*, 351.
21. Von Balthasar, *Two Sisters*, 476.
22. Von Balthasar, *Adrienne*, 36; *Two Sisters*, 484.
23. Von Balthasar, *Adrienne*, 57.
24. Von Balthasar, *Adrienne*, 68-9.
25. Von Balthasar, *Seeing the Form*, 378.
26. Von Balthasar, *Seeing the Form*, 411.
27. Von Balthasar, *Adrienne*, 88.
28. Von Balthasar, *Seeing the Form*, 410-411.
29. Jerome Kroll & Bernard Bachrach, *The Mystic Mind: The Psychology of Medieval Mystics and Ascetics*), New York and London: Routledge Taylor and Francis, 2005.
30. Joseph de Guibert, *The Theology of the spiritual Life.* Translated by Paul Barrett. New York: Sheed and Ward, 1953.
31. Johnston, *Mystical Theology,* 150.
32. Von Balthasar, *Seeing the Form*, 412.
33. Von Balthasar, *Seeing the Form*, 416-7.